

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Majandus- ja taristuminister
määrus
algtekst-terviktekst
11.07.2015
Hetkel kehtiv
RT I, 08.07.2015, 14

Auditi kohustusega elektripaigaldised ning nõuded elektripaigaldise auditile ja auditi tulemuste esitamisele

Vastu võetud 03.07.2015 nr 86

Määrus kehtestatakse [seadme ohutuse seaduse](#) § 9 lõike 4 punktide 1–4 alusel.

§ 1. Kohaldamisala

(1) Käesolevas määruses määratletakse auditi kohustusega elektripaigaldised, esitatakse nõuded nende auditile, sealhulgas auditi meetoditele ja enesekontrollile, kehtestatakse kasutusele võtmisele eelneva, korralise ja erakorralise auditi juhud ning nõuded auditi tulemuste esitamisele.

(2) Käesoleva määruse nõudeid kohaldatakse kõigile käesoleva määruse kohaselt esimesse, teise ja kolmandasse liiki kuuluvatele ja üle 50 V nimipingega elektripaigaldistele. Auditi kohustus ei hõlma teisaldatavaid elektriseadmeid.

(3) Käesoleva määruse kohane audit ei hõlma elektripaigaldise elektromagnetilise ühilduvuse hindamist.

§ 2. Terminid

Käesoleva määruse tähenduses:

1) normdokumendid on tehnilist kirjeldust sisaldavad õigusaktid, standardid või muud dokumendid, mis sisaldavad ülevaadet seadmest ja selle valmistamisest, seadmele esitatavatest nõuetest ning vastavuse hindamiseks tehtavatest mõõtmistest ja katsetustest;

2) elektripaigaldis on statsionaarselt paigaldatud elektriseadmete talitluslik kogum, mida kasutatakse elektrienergia tootmiseks, edastamiseks, muundamiseks, mõõtmiseks, müügiks või tarbimiseks;

3) käit on tegevus elektripaigaldise talitluses hoidmiseks, mis hõlmab eelkõige lülitamist, juhtimist, kontrollimist, hooldamist ja nii elektritöid kui ka mitteelektritöid;

4) peakaitse on kaitse, millega on määratletud toitepunkti elektrilised omadused;

5) raviruum on ruum, kus toimub patsiendi uuring, ravi, järelevalve või hooldus;

6) elektripaigaldise toitepunkt on jaotuskeskus, millest väljub selle elektripaigaldise toiteliin;

7) elektriseade on elektrienergia tootmiseks, muundamiseks, edastamiseks, jaotamiseks või kasutamiseks mõeldud ja elektrilisi või elektroonilisi komponente sisaldav seade;

8) elektromagnetiline ühilduvus on elektriseadme või -paigaldise võime toimida rahuldavalt elektromagnetilises keskkonnas, tekitamata vastuvõetamatuid elektromagnetilisi häireid teistele selles keskkonnas asuvatele seadmetele;

9) ajutine elektripaigaldis on ehitise ehitamise ajaks või muuks ajutiseks otstarbeks paigaldatud elektripaigaldis;

10) meelelahutuspargi ajutine elektripaigaldis on atraktsioonide, meelelahutusseadmete ja -kioskite elektrienergia varustamiseks mõeldud elektripaigaldis, mis ühendatakse atraktsiooni, seadme või kioskiga, mille juurde see kuulub, ja mis ei asu selles asukohas alaliselt;

11) kõrgepingepaigaldis on üle 1000-voldise nimipingega vahelduvvoolu või üle 1500-voldise nimipingega alalisvoolu elektripaigaldis;

12) madalpingepaigaldis on kuni 1000-voldise nimipingega vahelduvvoolu või kuni 1500-voldise nimipingega alalisvoolu elektripaigaldis.

§ 3. Elektripaigaldiste liigitus

(1) Elektripaigaldised jaotatakse käesoleva määruse tähenduses korralise auditi sageduse määratlemiseks elektrist tuleneva ohu järgi esimese, teise ja kolmanda liigi elektripaigaldisteks.

(2) Esimesse liiki kuulub elektripaigaldis alates võrguga liitumise punktist või elektripaigaldise toitepunktist, kui elektripaigaldis asub:

1) plahvatusohu tsoonis või seda sisaldavas ehitises;

2) suurõnnetusohuga ettevõtte ohtlikul objektil;

- 3) haiglas või muus ravihoones, kus raviruumides võidakse kasutada võrgutoitelisi elektrilisi meditsiiniseadmeid, mille osad on kasutamisel patsiendiga füüsilises kontaktis;
- 4) raviruumis, mis ei asu ravihoones ja kus võidakse kasutada võrgutoitelisi elektrilisi meditsiiniseadmeid, mille osad on kasutamisel patsiendiga füüsilises kontaktis.

(3) Teise liiki kuuluvad järgmised elektripaigaldised alates võrguga liitumise punktist või elektripaigaldise toitepunktist:

- 1) enama kui kahe korteriga hoone korterivaldajate ühiskasutuses olev elektripaigaldis;
- 2) ravihoones asuv elektripaigaldis, mis ei ole esimese liigi paigaldis ja mida toidetakse eraldi kaabliga hoone liitumispunktist või peajaotuskeskusest;
- 3) madalpingepaigaldis, mille peakaitsme nimivool ületab 35 amprit ja mis ei ole esimese liigi elektripaigaldis;
- 4) kõrgepingepaigaldis, mis ei ole esimese liigi elektripaigaldis;
- 5) elektripaigaldis, mis asub hotellis, motellis, võõrastemajas, puhkekodus, külalistemajas või muus majutushoones.

(4) Kolmandasse liiki kuulub elektripaigaldis alates võrguga liitumise punktist või elektripaigaldise toitepunktist, mille peakaitsme nimivool on 35 amprit või vähem ja mis ei ole esimese ega teise liigi elektripaigaldis.

§ 4. Üldnõuded auditile

(1) Auditi tellija tagab vajalikud tingimused auditiks, sealhulgas tuleb auditi tegijale teha kättesaadavaks auditiks vajalik dokumentatsioon ja tagada juurdepääs elektripaigaldisele. Samuti tuleb tagada auditiks vajalike elektripaigaldise aparaadikoostete uste, kestade ja ümbriste avamise, sealhulgas võimalike plommide eemaldamise.

(2) Auditi tegija arvestab elektripaigaldise suhtes kehtivaid nõudeid, sealhulgas elektripaigaldise koostisosaks olevate elektriseadme tootja poolt määratud tingimusi nende olemasolu korral. Auditil võetakse aluseks elektripaigaldise ehitamise või ümberehitamise ajal kehtinud normdokumendid ja arvestatakse ka muutunud kasutustingimusi.

(3) Auditi kontrollitoiminguid tehakse vastavalt auditi tegija akrediteerimisulatusel ja kooskõlastatult elektripaigaldise omaniku, auditi tellija või kontrollitava elektripaigaldise eest vastutava kompetentse isikuga (kasutamise järelevaataja).

(4) Auditi tegija teeb kindlaks, kas elektripaigaldis vajab pärast kõigi seadmete paigaldamist ja pingestamist elektromagnetilise ühilduvuse lisahindamist selleks akrediteeritud asutuse poolt, ning teeb vastava soovitusel kontrolliaruandesse.

(5) Oluliste puuduste ilmnemisel esitatakse elektripaigaldis pärast nende kõrvaldamist samale auditi tegijale järelkontrolliks. Pärast puuduste kõrvaldamise kontrollimist koostab auditi tegija auditi kohta uue auditi protokoll.

§ 5. Auditi toimingud

(1) Audit hõlmab elektripaigaldise visuaalkontrolli, elektripaigaldise dokumentatsiooni kontrollimist ja kontrollarvutuste, mõõtmis- ja katsetustulemuste ja asjakohasel juhul ka käidukorralduse hindamist.

(2) Visuaalkontrolli käigus hinnatakse, kas elektripaigaldis on ehitatud projekti kohaselt, kooskõlas normdokumentidega ja elektriseadme tootja poolt määratud paigaldus- või kasutusjuhenditele ja on kasutamiseks ohutu.

(3) Elektripaigaldise dokumentatsiooni kontrolli käigus hinnatakse pisteliselt dokumentides esitatud vastavust nõuetele. Auditi tegija võib põhjendatud juhtudel teha dokumentatsioonile detailset hindamist või vajadusel taotleda täiendavate asjakohaste dokumentide ja lisateabe esitamist.

(4) Mõõtmis- ja katsetustulemuste hindamise käigus hinnatakse elektripaigaldise ohutust ja nõuetele vastavust. Auditi tegija arvestab elektripaigaldise seisukorra hindamiseks korraldatud mõõtmisi, katsetusi ja uuringuid, kui need on tehtud selleks akrediteeritud või mõõteseaduse kohaselt pädevaks hinnatud labori poolt ja on asjakohased. Auditi tegija võib auditi tegemisel arvestada elektripaigaldise esitatud kontrollarvutusi. Elektripaigaldise kontrollmõõtmiste, teimide ja katsetuste näidisloetelu on esitatud käesoleva määruse lisas.

(5) Kui seadmete kontrollmõõtmiste, teimide ja katsetuste tähtajad on määratud elektriseadme tootja poolt või vastavas standardis, aeguvad need vastavalt tootja või standardis määratud tähtaegadel. Kui tootja ei ole tähtaega määranud või kui asjakohases standardis tähtaega ei sätestata, lähtutakse käesolevas määruses sätestatud korralise kontrolli tähtaegadest.

§ 6. Vahetu oht ja oluline puudus

(1) Kui auditi tegija avastab kontrollimisel, et elektripaigaldise, sealhulgas selle osaks oleva elektriseadme, kasutamine põhjustab vahetut ohtu või esineb oluline puudus, teatab ta sellest kirjalikult elektriseadme või -paigaldise omanikule.

(2) Vahetu ohu korral teeb auditi tegija ettepaneku elektriseadme või -paigaldise koheseks elektrivõrgust väljalülitamiseks või selle kasutamise lõpetamiseks. Kui vahetut ohtu kohe ei kõrvaldata, teavitab auditi tegija sellest Tehnilise Järelevalve Ametit.

(3) Kui pingestamata elektripaigaldise kontrollimisel ilmnes, et pingestamine põhjustab vahetut ohtu, ei tohi elektripaigaldist enne puuduse kõrvaldamist pingestada.

(4) Vahetut ohtu põhjustavad näiteks järgnevad elektriseadme või -paigaldise kehtivatele nõuetele mittevastavusest tulenevad puudused ja rikked:

- 1) elektriseadme ümbris on ohtliku puutepeinge all;
- 2) pistikupesa kaitsekontakt on ühendatud faasijuhiga või elektriseadme kaitsejuht on valesti ühendatud;
- 3) elektriseadme või -paigaldise pingestatud osad on mitteküllaldase puutekaitse tõttu puudutatavad;
- 4) elektriseadme või -paigaldise puutekaitseta osad on pingestatud ahelatest puudulikult eraldatud;
- 5) on tekkinud ilmne tule- või plahvatusoht.

(5) Vahetu ohu või oluliste puuduste korral ei ole elektripaigaldis tehniliselt korras ja ettenähtud otstarbel ja viisil kasutamiseks ohutu.

(6) Auditi käigus tuvastatavate oluliste puuduste näidisloetelu on esitatud käesoleva määruse lisas.

§ 7. Auditiks esitatavad andmed ja dokumendid

(1) Auditiks esitatakse:

- 1) kasutusele võtmisele eelneva auditi puhul andmed elektripaigaldist ehitanud isiku kohta ning korralise ja erakorralise auditi puhul lisaks ka andmed elektripaigaldise ümberehitustööd teinud isiku kohta, kui see on asjakohane;
- 2) elektripaigaldise võrguühenduse ühenduspunkti määratleva dokumendi koopia kasutusele võtmisele eelneva auditi puhul;
- 3) andmed elektripaigaldise peakaitsme nimivoolu kohta;
- 4) elektripaigaldise käidukava ja andmed elektripaigaldise eest vastutava kompetentse isiku (kasutamise järelevaataja ehk käidukorraldaja) kohta, kui need on õigusakti kohaselt nõutavad.

(2) Auditi lähteandmeteks on järgmised dokumendid:

- 1) kasutusele võtmisele eelneva auditi puhul elektripaigaldise projekt koos teostusjooniste ja võimalike parandustega ning kui projekti on kontrollinud projekti koostajast sõltumatu pädev ehk kompetentne isik, siis ka tema hinnang projekti nõuetele vastavuse kohta;
- 2) korralise auditi puhul elektripaigaldise kohta käivad tegelikkusele vastavad skeemid ja joonised;
- 3) elektripaigaldise osaks olevate elektriseadmete tehnilisi andmeid sisaldavad dokumendid;
- 4) kaetud tööde aktid koos vastavate joonistega (vähemalt maandusseadme, maakaablite, kaetud installatsiooni ja küttegaablite kohta);
- 5) auditiks vajalikud mahus teostatud ajakohased elektripaigaldise kontrollmõõtmiste, teimide ja katsetuste protokollid koos kokkuvõtva aruandega;
- 6) elektripaigaldise osaks olevate elektriseadmete seadistustööde aktid;
- 7) võimalike eriotstarbeliste seadmete mõõtmiste- ja katsetuste protokollid vastavalt tootja nõuetele;
- 8) kui elektripaigaldisele on varem tehtud audit või tehniline kontroll, siis ka selle protokoll ühes mõõtmis- ja katsetulemuste aruandega;
- 9) elektripaigaldise laiendus- ja ümberehitustööde või elektripaigaldise osistes teostatud elektritööde kohta asjakohased joonised ja kontrollidokumendid.

§ 8. Auditi tulemuste vormistamine

(1) Kasutusele võtmisele eelneva auditi ja korralise auditi protokoll vormistatakse seadme ohutuse seaduse §-s 12 nimetatud tehnilise järelevalve infosüsteemis (edaspidi *andmekogu*).

(2) Auditi protokollis fikseeritakse kõik vajalikud elektripaigaldist ja selle auditit käsitlevad andmed ning hinnang elektripaigaldise nõuetele vastavuse ja selle kasutamise ohutuse kohta.

(3) Auditi protokollis antakse elektripaigaldise nõuete osas hinnang vähemalt andmekogus nõutavate andmete mahus. Kõigi nõuete täitmisele tuleb anda üks järgnevatest hinnangutest: nõuetele vastav, nõuetele mittevastav, oluline puudus, vahetu oht või ei rakendata.

(4) Auditi protokollis märkuste ja selgituste lahtis märgitakse, millises elektripaigaldise osas esineb nõuetele mittevastavus, oluline puudus või vahetu oht ja lühidalt muud täpsustavad asjaolud ning viited normdokumentidele, mille nõudeid on rikutud. Vajaduse korral vormistab auditi tegija auditi protokollis juurde lisalehe, kus selgitatakse ja täpsustatakse protokollis toodud puuduse ja selle nõudega seotud asjaolusid.

(5) Auditi protokollile lisatakse andmekogusse kontrollmõõtmiste aruanne.

§ 9. Kasutusele võtmisele eelnev audit

- (1) Ettenähtud juhtudel peab elektripaigaldises kasutusele võtmisele eelneva auditi toimumise alguseks olema määratud elektripaigaldise eest vastutav kompetentne isik (kasutamise järelevaataja).
- (2) Kasutusele võtmisele eelnev auditi tegija märgib auditi protokollis elektripaigaldist ehitanud isiku andmed.
- (3) Kolmanda liigi madalpingelise ajutise elektripaigaldise puhul ei pea kasutusele võtmisele eelnevat auditit tegema, kui elektripaigaldise ehitaja kinnitab kirjalikult mõõtmis- ja katsetustulemuste, visuaalkontrolli ja dokumentatsiooni alusel elektripaigaldise nõuetele vastavust ja kasutamise ohutust.
- (4) Meelelahutuspargi ajutise elektripaigaldise kasutusele võtmiseks ja kasutamiseks peab olema tehtud elektripaigaldise kasutusele võtmisele eelnev audit. Kasutusele võtmisele eelneva auditi hinnang elektripaigaldise nõuetele vastavuse ja kasutamise ohutuse kohta kehtib üksnes selle meelelahutuspargi ajutises asukohas asumise ajal.

§ 10. Korraline audit ja selle sagedus

- (1) Elektripaigaldise korralise auditi teostamise tähtaega arvestatakse:
 - 1) esmakordsel korralisel auditil üldjuhul elektripaigaldise kasutusele võtmisele eelneva auditi kuupäevast;
 - 2) eelmise korralise auditi kuupäevast või
 - 3) korralise auditi mahus teostatud erakorralise auditi kuupäevast.
- (2) Edaspidised korralised auditid tuleb teha vähemalt järgmise sagedusega:
 - 1) esimese liigi elektripaigaldises kord viie aasta jooksul;
 - 2) teise liigi elektripaigaldises kord kümne aasta jooksul;
 - 3) kolmanda liigi elektripaigaldistes kord viieteistkümne aasta jooksul.
- (3) Elektripaigaldisele, mis on ehitatud või ümberehitatud enne 2000. aastat, tuleb korraline audit teha järgmise sagedusega:
 - 1) esimese liigi elektripaigaldises kord kolme aasta jooksul;
 - 2) teise liigi elektripaigaldises kord viie aasta jooksul;
 - 3) kolmanda liigi elektripaigaldises kord kümne aasta jooksul.

§ 11. Korralise auditi erandjuhud ja välistused

- (1) Eluruumi, sealhulgas suvila, ja elamu teenindamiseks vajaliku ehitise elektriseadme puhul ei ole elektripaigaldise korraline audit kohustuslik. See välistus ei kehti majandustegevuseks kasutatava hoone ja enama kui kahe korteriga hoone korterivaldajate ühiskasutuses oleva elektripaigaldise puhul.
- (2) Kui on tagatud elektripaigaldise pidev hooldus ja korrashoid ning nõuetekohane käit, võib elektrituruseaduse alusel tegutsev võrguettevõtja ja loakohutusega tootja teha elektripaigaldises korralist auditit kord 15 aasta jooksul.
- (3) Käeoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud juhul võib võrguettevõtja ettevõttes, kus on palju ehituselt ühesuguseid elektripaigaldisi, võtta elektripaigaldise korralise auditi aluseks valimi nendest elektripaigaldisest. Selline valim peab olema arvuliselt küllaldane, et tagada nende elektripaigaldiste korralise auditi objektiivsus. Valimi alusel korralise auditi läbinud elektripaigaldised ja valimi valiku põhimõtted peavad olema dokumenteeritud.
- (4) Kasutuses olevas nõuetekohases madalpingepaigaldise osas, mille toiteliini ees oleva kaitseaparatuuri nimivool on kuni 35 amprit, ei pea seal tehtud elektritööde järgselt kasutusele võtmisele eelnevat auditit teostama, kui elektripaigaldise ehitaja kinnitab kirjalikult mõõtmis- ja katsetustulemuste, visuaalkontrolli ja dokumentatsiooni alusel elektripaigaldise nõuetele vastavust ja kasutamise ohutust. Kirjalik kinnitus koos visuaalkontrolli protokolliga tuleb esitada elektripaigaldise korralise auditi teostamisel.

§ 12. Enesekontroll

- (1) Kui järgitakse seadme ohutuse seaduse § 8 lõikes 3 ja käesolevas paragrahvis enesekontrollile sätestatud tingimusi, ei ole korralise auditi tegemine kohustuslik.
- (2) Enesekontrolli rakendava isiku kvaliteedijuhtimissüsteem peab käsitlema elektripaigaldise tehnilise seisukorra kontrollimise toiminguid, korrashoiutoiminguid, puuduste tuvastamise ja kõrvaldamise korda sellise põhjalikkusega, mis võimaldab kvaliteedijuhtimissüsteemi sertifitseerimisel anda hinnang selle rakendamisega kaasnevale käesoleva määruse kohaselt tehtavale auditile vähemalt samaväärsele tasemele.
- (3) Enesekontrolli puhul peab arvestama elektripaigaldise ja selle kontrollimisele esitatud sisulisi nõudeid ning nende järgimiseks tuleb rakenda töö eripäralt vastava kompetentsusega isikuid.
- (4) Elektripaigaldisest, millele rakendatakse enesekontrolli, tuleb teavitada Tehnilise Järelevalve Ametit. Samuti tuleb Tehnilise Järelevalve Ametile edastada tema nõudmisel kvaliteedijuhtimissüsteemi dokumentatsioon, mis käsitleb rakendatavat enesekontrolli.

(5) Enesekontrolli toimivust tuleb plaanipäraselt, süstemaatiliselt ja perioodiliselt hinnata vähemalt kord 12 kuu jooksul. Enesekontrolli toimivuse hindamiseks tuleb kasutada ka enesekontrolliga hõlmatud elektripaigaldistes juhuvalimi alusel valitud elektripaigaldistes tehtavat korralist auditit.

§ 13. Erakorraline audit

(1) Erakorraline audit tehakse vastavalt vajadusele ja selle ulatuse ja kontrollimisel aluseks võetavad normdokumendid määrab tellija.

(2) Kontrollimeetodite ning mõõtmiste vajaduse üle otsustab auditi tegija.

§ 14. Üleminekusäte

Enne käesoleva määruse jõustumist elektriohutusseaduse alusel tehtud tehnilist kontrolli loetakse käesoleva määruse tähenduses auditiks. Kui järgmise tehnilise kontrolli tähtaeg on määratud tehnilise kontrolli dokumentatsioonis ja see erineb käesolevas määruuses sätestatust, kohaldatakse tehnilise kontrolli dokumentatsioonis olevat tähtaega.

Kristen Michal
Majandus- ja taristuminister

Merike Saks
Kantsler

[Lisa](#) Auditi käigus tuvastatavate oluliste puuduste näidisloetelu / Elektripaigaldise mõõtmiste, teimide ja katsetuste näidisloetelu